

ส่วนที่ ๑

ข้อมูลพื้นฐาน (Common Data Set)

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มีแหล่งเรียนรู้ทางศิลปะและวัฒนธรรม ๔ แหล่ง ซึ่งตั้งอยู่ใน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ได้แก่ พิพิธภัณฑ์เมืองนครราชสีมา เรือนโคราช และศูนย์วัฒนธรรมเฉลิมราช มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา และแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ภายนอกมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นการร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบลพลสงคราม คือ ศูนย์การเรียนรู้ท้องถิ่น สมัยก่อนประวัติศาสตร์ แหล่งโบราณคดีบ้านโนนวัด มีรายละเอียดประวัติความเป็นมาและสถานการณ์ปัจจุบัน ดังนี้

๑.๑ พิพิธภัณฑ์เมืองนครราชสีมา

๑.๒ เรือนโคราช มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

๑.๓ ศูนย์วัฒนธรรมเฉลิมราช มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

๑.๔ ศูนย์การเรียนรู้ท้องถิ่น สมัยก่อนประวัติศาสตร์ แหล่งโบราณคดีบ้านโนนวัด

๑.๑ พิพิธภัณฑ์เมืองนครราชสีมา

๑.๑.๑ ประวัติความเป็นมา

พิพิธภัณฑ์เมืองนครราชสีมา ภายใต้การบริหารของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มีพัฒนาการมาจาก “หอวัฒนธรรม” ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๓ เมื่อครั้งสำนักศิลปะและวัฒนธรรม ยังเป็น “ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม” ของวิทยาลัยครูนครราชสีมา โดยมีว่าที่ ร.ต. ถาวร สุงนก เป็นหัวหน้าศูนย์ศิลปวัฒนธรรมท่านแรก ใช้ห้อง ๕๑๔ และ ๕๑๕ เป็นสถานที่เก็บรวบรวมโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และสิ่งอื่นๆ ที่ได้รับความไว้วางใจจากชุมชนมอบให้เป็นผู้เก็บรักษา และขอซื้อเพิ่มเติมในบางส่วน โดยพัฒนาการให้เป็นนิทรรศการที่นำเสนอเนื้อหาประวัติความเป็นมาของจังหวัดนครราชสีมา

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๘ ผศ.ดร. เกียรติศักดิ์ นาคประสิทธิ์ หัวหน้าศูนย์ศิลปวัฒนธรรมท่านต่อมา ได้ย้ายสำนักงานศูนย์ศิลปวัฒนธรรมไปอยู่ชั้นล่างของห้องประชุม ๑๐.๒๑ ของอาคาร ๑๐ แต่ยังคงใช้ห้อง ๕๑๔ และ ๕๑๕ เป็นหอวัฒนธรรมเช่นเดิม

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๙ รองศาสตราจารย์ ดร. ทองคุณ หงส์พันธุ์ อธิการบดีในขณะนั้น ได้ย้ายสำนักงานศูนย์ศิลปวัฒนธรรมและหอวัฒนธรรมไปยัง ณ อาคาร ๒ ซึ่งเป็นอาคารไม้ดั้งเดิมของสถาบันเพื่อความสะดวกในการดำเนินงาน เนื่องจากมีพื้นที่ที่กว้างขวางมากขึ้น โดยแบ่งเป็นห้องต่างๆ ดังนี้

๑. ห้องสำนักงาน
๒. ห้องเอกสารทางวัฒนธรรม
๓. ห้องนิทรรศการและสาธิต แบ่งออกเป็น ห้องฝึกอบรม และห้องนาฏศิลป์
๔. ห้องจัดแสดงนิทรรศการ แบ่งออกเป็น ห้องของดีโคราช ห้องเอกลักษณ์ไทย ห้องงานอาชีพ
พื้นบ้าน และห้องโบราณวัตถุ

จากนั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุทัย เดชตานนท์ อธิการบดีในขณะนั้น มีโครงการในการจัดสร้างอาคารบนพื้นที่อาคาร ๑ และอาคาร ๒ แต่ไม่ต้องการที่รื้อถอนอาคารทั้งสอง จึงได้ทำการเคลื่อนย้ายอาคารโดยวิธีการติดตั้งบนรางรถไฟเคลื่อนย้ายไปทางทิศตะวันออกของสนามฟุตบอล แต่เนื่องจากอาคารทั้งสองมีความยาวมากจึงทำการตัดบางส่วนออกแล้วยุบรวมอาคารทั้งสองเข้าด้วยกันและให้หมายเลขอาคารว่าอาคาร ๑

การย้ายอาคาร ๑ และอาคาร ๒

อาคาร ๑ ได้รับการพัฒนาให้เป็นอาคารหอวัฒนธรรม โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์นฤมล ปิยวิทย์ ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรมในขณะนั้นได้ปรับปรุงรูปแบบการจัดแสดงออกเป็นห้องต่างๆ จำนวน ๗ ห้อง โดยมีห้องหลัก คือ ห้องเมืองโคราช นำเสนอเนื้อหาประวัติศาสตร์จังหวัดนครราชสีมาตามหลักวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ โดยมีคณาจารย์โปรแกรมวิชาประยุกต์ศิลป์ (ทัศนศิลป์) ช่วยดำเนินการออกแบบและช่วยควบคุมการก่อสร้าง ซึ่งนับได้ว่าเป็นต้นแบบของพิพิธภัณฑ์เมืองนครราชสีมาในปัจจุบัน

อาคาร ๑ สำนักศิลปะและวัฒนธรรม

ห้องเมืองโคราช ณ อาคาร ๑ สำนักศิลปะและวัฒนธรรม

นอกจากนี้ยังได้จัดแสดงนิทรรศการด้านศิลปวัฒนธรรมแขนงอื่นๆ ในห้องต่างๆ ได้แก่ ห้องพุทธศาสตร์ ห้องจริยธรรม ห้องดนตรีศิลปกรรม ห้องประวัติสถาบัน บ้านโคราช และพิพิธภัณฑ์เพลงโคราช และบ้านโคราช

ห้องเมืองโคราช

ห้องเมืองโคราช

ห้องดนตรีและศิลปกรรม

ห้องจริยธรรม

ห้องประวัติมหาวิทยาลัย

ห้องเพลงโคราช

ห้องพุทธศาสตร์

บ้านโคราช

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ มหาวิทยาลัยต้องการใช้พื้นที่บริเวณอาคาร ๑ เพื่อดำเนินการก่อสร้างศูนย์รวมกิจการนักศึกษาและศูนย์ประชุมนานาชาติ ดังนั้นในวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๕ หอวัฒนธรรมจึงได้ถูกรื้อถอนอีกครั้งหนึ่ง

พ.ศ. ๒๕๕๖ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เสาวนิต เสดานนท์ อธิการบดีในขณะนั้น ได้อนุมัติงบประมาณ จำนวน ๔.๕ ล้านบาท เพื่อให้อาจารย์วิลาวัลย์ วัชรเกียรติศักดิ์ ผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรมในขณะนั้น ดำเนินการออกแบบและจัดสร้างหอวัฒนธรรม ณ อาคาร ๑๐ ซึ่งเป็นอาคารดั้งเดิมของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่ใช้งานมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๕ โดยได้ปรับปรุงบทและเนื้อหาการจัดแสดงโดยใช้รูปแบบเดิมที่เคยจัดแสดง ณ อาคาร ๑ มาเป็นฐาน โดยต่อยอดการพัฒนาโดยเน้นความเชื่อมโยงของเรื่องราวร่วมกับโบราณวัตถุที่จัดแสดง และพัฒนาเนื้อหาในส่วนของความเจริญของจังหวัดนครราชสีมาในด้านต่างๆ เพิ่มเติม เพื่อให้เห็นพัฒนาการของจังหวัดนครราชสีมาที่มีเป็นมาอย่างยาวนาน และเปลี่ยนชื่อมาเป็น “พิพิธภัณฑ์เมืองนครราชสีมา” ภายใต้แนวคิด "บรรยากาศย้อนอดีต เพลินพินิจนครราชสีมา" ซึ่งก่อสร้างแล้วเสร็จในเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๕๗ ในสมัยการบริหารของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐกิตติ์ อินทร์สุวรรณ ผู้อำนวยการสำนักฯ ท่านปัจจุบัน

พิพิธภัณฑ์เมืองนครราชสีมา นำเสนอเนื้อหาตั้งแต่มีการตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการทางประวัติศาสตร์สืบต่อกันมาหลายยุคหลายสมัย ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ เมื่อประมาณ ๔, ๕๐๐ ปีมาแล้ว พบร่องรอยอารยธรรมโบราณที่ได้สั่งสมเทคโนโลยีผ่านกาลเวลา เรื่อยมาจนถึงสมัยประวัติศาสตร์เริ่มตั้งแต่สมัยทวารวดี ลพบุรี สืบต่อมาจนถึงเมื่อคราวที่นครราชสีมาร่วมกับอาณาจักรไทยสมัยอยุธยาในฐานะเมืองชั้นโท ทำหน้าที่ดูแลหัวเมืองชายพระราชอาณาเขตในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และได้รับได้รับการยกฐานะเป็นเมืองชั้นเอกในสมัยรัตนโกสินทร์ ทำหน้าที่ดูแลช่วยอารักขาความสงบ ปราบปรามกบฏ ในด้านการทหารเป็นที่ตั้งของกองกำลังที่ใหญ่ที่สุดในภูมิภาค ในด้านเศรษฐกิจก็มีความสำคัญในการเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งสินค้าและบริการทางรถยนต์ รถไฟ และเครื่องบิน กับภูมิภาคต่างๆ และเป็นศูนย์กลางธุรกิจที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๑.๑.๒ ตราสัญลักษณ์

พิพิธภัณฑ์
เมืองนครราชสีมา
Korat Museum

ตราสัญลักษณ์พิพิธภัณฑ์เมืองนครราชสีมา

ออกแบบจากลวดลายที่ปรากฏบนเครื่องปั้นดินเผาสมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่ขุดค้นได้ ณ แหล่งโบราณคดีบ้านโนนวัต อำเภอนโนสูง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งแสดงถึงความต่อเนื่องของ ศิลปวัฒนธรรมที่มีมาอย่างยาวนานตั้งแต่กว่า ๓,๕๐๐ ปีมาแล้ว โดยสีของตราสัญลักษณ์ใช้สีแดงเลือด หมู่นี้อาจเป็นสีของดินเหนียวที่มักปรากฏบนภาชนะดินเผา หรือภาพเขียนสีในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ เพื่อเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อถึงศิลปะ ความเชื่อ พัฒนาการทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมมาตั้งแต่ สมัยก่อนประวัติศาสตร์จวบจนปัจจุบัน

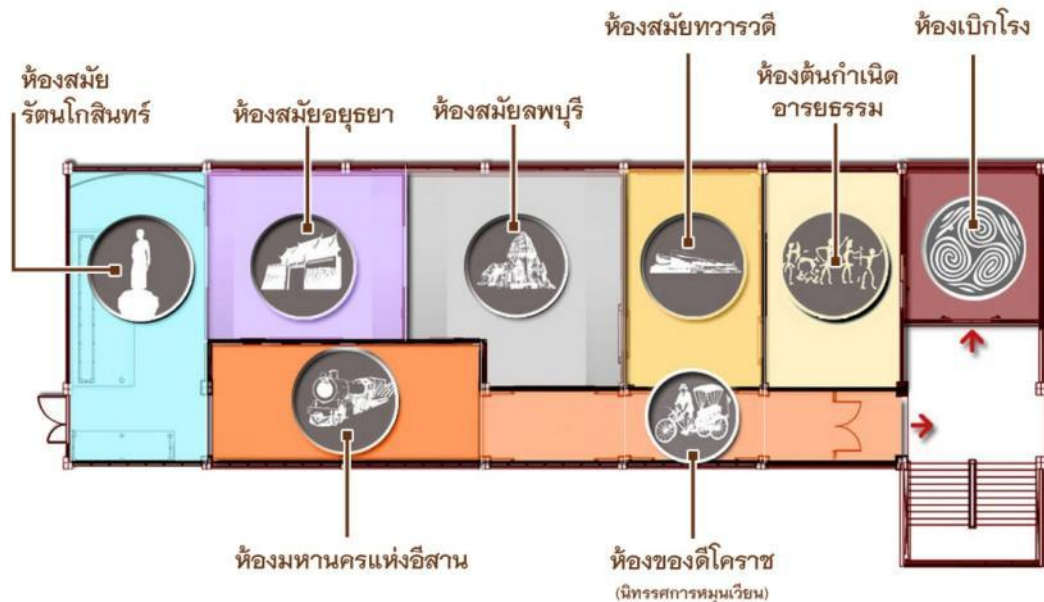
๑.๑.๓ ลักษณะเนื้อหาการจัดแสดง

ลักษณะการจัดแสดงได้จัดเรียงเนื้อหาตามหลักประวัติศาสตร์ศิลปะ โดยศึกษาจากหลักฐาน ทางด้านศิลปกรรมที่พบในเขตจังหวัดนครราชสีมา ทั้งทางด้านสถาปัตยกรรม ประติมากรรม และจิตรกรรม โดยเรียงเนื้อหาตามลำดับเวลา แบ่งออกเป็น ๗ ห้อง ดังนี้

ชื่อห้องจัดแสดง	รายละเอียด
ห้องต้นกำเนิดอารยธรรม	จัดแสดงเนื้อหาในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ในยุคที่ยังไม่มีศาสนาและ ภาษา จึงยังไม่มีบันทึก หรือพงศาวดารใดๆ การศึกษาถึงสังคมในอดีต จึงนิยมใช้กระบวนการทางโบราณคดี โดยทำการการศึกษาจากหลุมศพ และภาพเขียนสีตามผนังถ้ำ ซึ่งวัตถุที่พบร่วมกับหลุมศพ สามารถ สะท้อนให้เห็นถึงสังคมของผู้คนเมื่อยังมีชีวิตอยู่ ลักษณะการฝังศพแต่ ละศพอาจบ่งบอกถึงสถานะของผู้ตายเมื่อครั้งยังมีชีวิตอยู่ด้วย

ชื่อห้องจัดแสดง	รายละเอียด
ห้องสมัยทวารวดี	นำเสนอเนื้อหาในราวพุทธศตวรรษที่ ๑๒ ที่ปรากฏหลักฐานของชุมชนโบราณสมัยประวัติศาสตร์แรกเริ่มต่อเนื่องจนถึงในสมัยทวารวดีมีหลักฐานความเป็นเมือง ณ เมืองเสมา (พื้นที่อำเภอสูงเนินในปัจจุบัน) เชื่อกันว่าวัฒนธรรมทวารวดีมีศูนย์กลางอยู่ในแถบที่ราบลุ่มภาคกลางของไทย สันนิษฐานคงจะแพร่หลายผ่านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเป็นหลัก ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก จากเดิมที่ไม่มีการนับถือศาสนา มาเป็นบ้านเมืองที่ยอมรับนับถือศาสนา โดยเฉพาะพุทธศาสนา และสร้างสรรค์งานศิลปกรรมเนื่องในศาสนาขึ้นเป็นจำนวนมาก
ห้องสมัยลพบุรี	นำเสนอเนื้อหาในช่วงประมาณพุทธศตวรรษที่ ๑๖-๑๙ ช่วงที่วัฒนธรรมขอมได้แผ่อิทธิพลมายังภาคอีสานของไทย ส่งผลต่อความเปลี่ยนแปลงอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านศิลปกรรมและวัฒนธรรมทางความเชื่อที่เกี่ยวข้องในศาสนาฮินดูผสมผสานกับศาสนาพุทธ ลัทธิมหายาน ซึ่งสะท้อนอยู่ในโบราณสถานที่ได้รับแบบอย่างจากวัฒนธรรมขอมที่สำคัญ ได้แก่ แบบแผนการสร้างเมืองเป็นรูปสี่เหลี่ยม การสร้างอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ศาสนสถานขนาดใหญ่ในรูปแบบปราสาทหิน เครื่องปั้นดินเผาแบบขอม เป็นต้น
ห้องสมัยอยุธยา	นำเสนอเนื้อหาในช่วงที่กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี โดยในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช โปรดฯ ให้ย้ายเมืองโคราชเดิม (อำเภอสูงเนินในปัจจุบัน) มาตั้ง ณ สถานที่ปัจจุบัน โดยให้ช่างชาวฝรั่งเศสออกแบบเมืองที่มีกำแพงและป้อมปราการแบบตะวันตก และให้สร้างวัดประจำทิศต่างๆ ภายในเขตกำแพงเมือง ได้แก่ วัดกลางนคร วัดบูรพ์ วัดอิสาน วัดพายัพ วัดสระแก้ว และวัดบึง ซึ่งวัดเหล่านี้ส่วนใหญ่ยังคงรูปแบบทางสถาปัตยกรรมตามแบบกรุงศรีอยุธยา
ห้องสมัยรัตนโกสินทร์	นำเสนอเนื้อหาในสมัยรัตนโกสินทร์ ซึ่งมีเหตุการณ์สำคัญต่อประวัติศาสตร์จังหวัดนครราชสีมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว คือ วิศวกรรมทุ่งสัมฤทธิ์ และนอกจากนี้ ในส่วนนี้ นำเสนอศิลปวัตถุอันเป็นมรดกจากที่ดินของขุนยายี่สุน ไกรฤกษ์ ประกอบด้วย เอกสารโบราณ เครื่องมือเครื่องใช้ของขุนนางและคหบดี ที่หลายชิ้นมีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๐๐ ปี

ชื่อห้องจัดแสดง	รายละเอียด
ห้องมหานครแห่งอีสาน	นำเสนอเนื้อหาในช่วงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นระยะที่มหาอำนาจตะวันตกกำลังดำเนินนโยบายแผ่ขยายอำนาจทางการเมืองเข้ามาทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยส่งผลต่อความมั่นคงของประเทศ จึงทำให้พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเริ่มปฏิรูปการปกครองจัดหัวเมืองเป็นมณฑลเทศาภิบาล และเมืองนครราชสีมาก็ยังเป็นฐานกำลังในการรักษาอำนาจการปกครองของส่วนกลาง และยังใช้เมืองนครราชสีมาเป็นแหล่งยุทธศาสตร์ทางทหาร ยิ่งไปกว่านั้นนครราชสีมายังเป็นตัวอย่างของการยอมรับอำนาจของรัฐบาลกลางได้อย่างผสมกลมกลืนกันในทางสังคมและทางวัฒนธรรมของชาวกรุงเทพฯ และชาวอีสานอีกด้วย
ห้องของดีโคราช	ส่วนนี้เป็นส่วนที่ออกแบบไว้เพื่อรองรับการจัดนิทรรศการทั้งหมดในเวียน โดยได้คัดเลือกเนื้อหาที่เป็นของดีเมืองโคราช ทั้งจากคำขวัญในอดีต-คำขวัญปัจจุบัน และที่ไม่ได้อยู่คำขวัญ เพื่อนำเสนอให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ได้รู้จักว่า โคราชมีของดีอีกมากมายที่ได้รับการกล่าวขวัญในอดีต ทั้งมวยโคราช ผ้าหางกระรอก รถสามล้อ แมวโคราช และเพลงโคราช

แผนผังการจัดแสดง

จากพัฒนาการอย่างยาวนาน กว่า ๓๕ ปี จนถึงวันนี้ พิพิธภัณฑ์เมืองนครราชสีมา ยังคงมุ่งพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับคนในท้องถิ่น โดยเฉพาะเด็กแล้วเยาวชน ได้มีโอกาสเรียนรู้บูรณาการทั้งประวัติศาสตร์ ศิลปะ และวัฒนธรรมเข้าด้วยกัน ควบคู่ที่คนโคราชได้รับรู้และภาคภูมิใจ

๑.๑.๔ สถานการณ์ปัจจุบัน

พิพิธภัณฑ์เมืองนครราชสีมาได้เปิดให้บริการอย่างไม่เป็นทางการ ในเดือนมีนาคม ๒๕๕๗ เป็นต้นมา ซึ่งนับได้ว่าอยู่ในช่วงของการทดลองการใช้งาน และการเพิ่มเติมรายละเอียดที่ยังไม่สมบูรณ์ รวมถึงเป็นช่วงของการสร้างวัตถุดิบเพื่อการประชาสัมพันธ์ และการประชาสัมพันธ์ผ่านทางสื่อสารมวลชนให้เป็นที่รู้จัก ซึ่งสภาพเปลือกอาคารยังมีความไม่สวยงาม เหมาะสมต่อการเป็นแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากยังไม่ได้รับการปรับปรุง ดังนั้นจึงยังคงไม่พร้อมในการทำพิธีเปิดอย่างเป็นทางการ

๑.๒ เรือนโคราช มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

เรือนโคราช มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จัดสร้างโดยคณะศิษย์เก่า โรงเรียนฝึกหัดครูวิทยาลัยครู สถาบันราชภัฏ และมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา นำโดย ดร.นิเชต สุนทรพิทักษ์ ซึ่งเป็นทั้งศิษย์เก่าโรงเรียนฝึกหัดครู และอาจารย์เก่าของวิทยาลัยครูนครราชสีมา ได้เล็งเห็นความสำคัญของวิถีวัฒนธรรมแบบโคราชซึ่งนับวันจะสูญหายไปอย่างรวดเร็วด้วยอิทธิพลของความเจริญสมัยใหม่ จึงดำริสร้างเรือนโคราชไว้ให้ลูกหลานได้ศึกษาเรียนรู้ภูมิปัญญาและวิถีชีวิตของคนโคราช

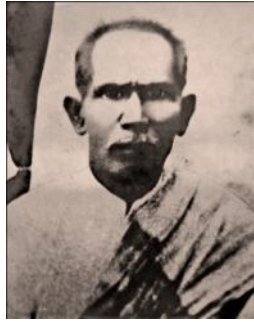
เรือนเดิม ณ อำเภอดง ก่อนรื้อถอนมาปรับปรุงในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

๑.๓.๑ ปุ่มประวัติของครอบครัวเจ้าของเรือนเดิม

ประวัติเรือนโคราชมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ทำการศึกษา รวบรวม ปุ่มประวัติของครอบครัวเจ้าของเรือนเดิม คือ คุณตาคงและคุณยายฟุ่ม และเรียบเรียงขึ้นโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นฤมล ปิยวิทย์ อดีตผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม มีรายละเอียดดังนี้

ผศ.นฤมล ปิยวิทย์ ผู้ทำการสัมภาษณ์และเรียบเรียง

คุณตาก

คุณยายพุ่ม โขตินอก (ธีระโชติ)

ชาติกำเนิด

คุณตากเกิดที่บ้านหนองนา ตำบลพลสงคราม อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา เมื่อประมาณ พ.ศ.๒๔๒๐ สมรสกับคุณยายพุ่ม ซึ่งเป็นคนบ้านเดียวกัน เมื่อ พ.ศ.๒๔๔๐ มีบุตร ธิดา ๘ คน ดังนี้

๑. นางหุ่่น สมรสกับนายอินทร์ นน့်นอก มีบุตรธิดา ๒ คน คือ

๑.๑ นางมณี สมรสกับนายพูน กุนอก มีบุตรธิดา ๓ คน คือ

๑.๑.๑ นางบัวผัน สมรสกับนายสว่าง เขตกลาง มีธิดา ๓ คน

๑.๑.๒ นายชัยวัฒน์ กุนอก สมรสกับนางกุสุมา กุนอก

๑.๑.๓ นายสุทัศน์ กุนอก สมรสกับนางสมพร มีธิดา ๓ คน

๑.๒ นายจุน สมรสกับนางฟ่อน มีบุตรธิดา ๘ คนคือ

๑.๒.๑ นายประจวบ นน့်นอก

๑.๒.๒ นางรัญจวน นน့်นอก

๑.๒.๓ นายผจญ นน့်นอก สมรสกับนางวาล นน့်นอก

๑.๒.๔ นายประจักษ์ นน့်นอก สมรสกับนางวาด นน့်นอก

๑.๒.๕ นางสาวลำเจียก นน့်นอก

๑.๒.๖ นายขจร นน့်นอก สมรสกับนางรำพึง นน့်นอก

๑.๒.๗ นายสมเจตน์ นน့်นอก สมรสกับนางบุญเหลือ นน့်นอก

๑.๒.๘ นายบรรจบ นน့်นอก สมรสกับนางเก้ นน့်นอก

๒. เด็กหญิงไม่ทราบชื่อ เสียชีวิตตั้งแต่แรกเกิดขณะเดินทางย้ายถิ่นฐาน

นายแก้ว ธีระโชติ

นางสาย

๓. นายแก้ว ธีระโชติ สมรสกับนางสาย มีบุตรธิดา ๑๐ คนคือ

๓.๑ นางพริณ สมรสกับจ.สอ.บุญรอด พจนปริญญา มีบุตรธิดา ๕ คนคือ

๓.๑.๑นางพงษ์ผกา สมรสกับ ร.อ.นิวัธ ฤกษ์กำยี่ มีบุตร ๓ คน

๓.๑.๒ นางดรุณี สมรสกับร.ต.บุญส่ง ชุมทอง มีบุตรธิดา ๒ คน

๓.๑.๓ ส.อ.ชาติชาย พจนปริญญา สมรสกับนางทองแย้ม มีธิดา ๑ คน

๓.๑.๔ นายอาจสุระ พจนปริญญา สมรสกับนางอภิญา มีบุตร ๒ คน

๓.๑.๕ นางพรสวรรค์ สมรสกับ พ.อ.สิทธิชัย ลอยใส มีบุตรธิดา ๓ คน

๓.๒ นางเจริญ สมรสกับคุณครูวิเชียร ไกรอ่ำ มีบุตรธิดา ๖ คน คือ

๓.๒.๑ นางพิสมัย สมรสกับนายสุรชัย มะเร็งสิทธิ์ มีบุตรธิดา ๓ คน

๓.๒.๒ นายไชยวัฒน์ ไกรอ่ำ สมรสกับนางจิตรา มีบุตรธิดา ๒ คน

๓.๒.๓ นางประไพศรี สมรสกับ นายรักษพงษ์ ศิริประภา มีธิดา ๒ คน

๓.๒.๔ นายชัชวาล ไกรอ่ำ สมรสกับนางมนชยา มีบุตร ๒ คน

๓.๒.๕ ร.ต.ชาญวิทย์ ไกรอ่ำ สมรสกับนางเกศศินีย์ มีบุตร ๑ คน

๓.๒.๖ น.ท.วิทยา ไกรอ่ำ สมรสกับ ร.ต.อ.หญิงดลฤทัย มีธิดา ๑ คน

๓.๓ นางจำรัส สมรสกับนายบัว ช่องกลาง มีบุตรธิดา ๔ คนคือ

๓.๓.๑ นางสาวสุวารี ช่องกลาง สมรสกับนายวิโรจน์ ชาติรุ่ง

๓.๓.๒ นางสาวหยุด สมรสกับ นายวราวุฒิ ศรีเสรี มีบุตร ๑ คน

๓.๓.๓ นายสายัณห์ ช่องกลาง สมรสกับ นางเนตรนภา ช่องกลาง

๓.๓.๔ นางสาววันทนีย์ ช่องกลาง

๓.๔ นางจำลอง สมรสกับนายสุวิทย์ ชาติระรูปะชีวิน มีบุตรธิดา ๓ คน

๓.๔.๑ จ.ส.อ.โกณูณาท ชาติระรูปะชีวิน สมรสกับนางปนัดดา มีบุตร ๒ คน

- ๓.๔.๒ นางชุมศิลป์ สมรสกับ นายพิทักษ์ รักศรีรุ่งเรือง มีบุตร ๒ คน
- ๓.๔.๓ นางสาววลัยลักษณ์ ชาตะรุปะชีวิน
- ๓.๔.๔ นายจุลภุช นิลขำ
- ๓.๕ เด็กชายไม่ทราบชื่อเสียชีวิตตั้งแต่เด็ก
- ๓.๖นางศรีพงศ์ สมรสกับนายแปลก เรียงใหม่ มีบุตร ๔ คน คือ
- ๓.๖.๑นายชยา เรียงใหม่
- ๓.๖.๒ นายสุริย์ณ เรียงใหม่
- ๓.๖.๓ นายมรุต เรียงใหม่
- ๓.๖.๔ นายศักดิ์ชาย เรียงใหม่ สมรสกับนางน้ำฝน เรียงใหม่
- ๓.๗ ส.ต.ต.ถาวร ชีระโชติ สมรสกับนางลำพอง มีธิดา ๔ คนคือ
- ๓.๗.๑ นางสาวรุ่งฤดี ชีระโชติ
- ๓.๗.๒ นางสาวนารีรัตน์ ชีระโชติ
- ๓.๗.๓ นางสาวดวงดาว ชีระโชติ
- ๓.๗.๔ นางสาวดวงเดือน ชีระโชติ
- ๓.๘ นายเมธี ชีระโชติ สมรสกับนางศรีนวล มีธิดา ๒ คน คือ
- ๓.๘.๑ นางสาวเมทินี ชีระโชติ
- ๓.๘.๒ นางสาวทวีลักษณ์ ชีระโชติ
- ๓.๙ นางศรีอาภรณ์ สมรสกับนายสมชัย พรหมทัต มีบุตร ๑ คน คือนายสุนทร พรหมทัตสมรสกับนางประยูร พรหมทัต มีธิดา ๓ คน
- ๓.๑๐ นายเรวัตร์ ชีระโชติ สมรสกับนางพัชรินทร์ มีบุตรธิดา ๒ คน คือ
- ๓.๑๐.๑ นายกิตติพันธ์ ชีระโชติ สมรสกับนางเทวิน ชีระโชติ
- ๓.๑๐.๒ นางสาวศศิวันทนีย์ สมรสกับนายนพฤษ อัครชาธาวิณ

๔. นายกำ สมรสกับนางบุญเลี้ยง มีบุตรธิดา คือนางนกเอี้ยง และนายประกอบ ต่อมานางบุญเลี้ยงเสียชีวิต จึงสมรสใหม่กับนางศรีผู้เป็นน้องสาวของนางบุญเลี้ยง มีบุตรธิดา ๔ คนคือ นายคุณ นางสำเรียง นางสาวมาลัย และนายเทศ

๕. นางห่าน ไม่ปรากฏชื่อคู่สมรส เนื่องจากไม่มีการพูดถึงในทุกกรณี

นางหงส์ (ภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็น อิ่ง)

มหาน้อย ถนอมพล

๖. นางหงส์ (ภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็น อิ่ง) สมรสกับท่านมหาน้อย ถนอมพล มีธิดา ๓ คนคือ

๖.๑นางกุหลาบ สมรสกับนายไพฑูรย์ ลิศนันท์ มีบุตรธิดา คือ

นางกุหลาบ

นายไพฑูรย์ ลิศนันท์

๖.๑.๑ น.ส.แก้วตา ลิศนันท์

๖.๑.๒ ดร.นิธิ ลิศนันท์สมรสกับ ดร.สิริรัตน์ มีธิดา ๑ คน

นายอ้น

นางพิกุล

๖.๒ นางพิกุล สมรสกับนายอ้น ศิริวัฒน์ มีบุตร ๓ คนคือ

๖.๒.๑ นายวิรพงษ์ ศิริวัฒน์ สมรสกับนางไฉไล มีบุตร ๒ คน

๖.๒.๒ นายอนันต์ ศิริวัฒน์ สมรสกับนางปาริชาติ มีบุตรธิดา ๒ คน

๖.๒.๓ นายอนนท์ ศิริวัฒน์ สมรสกับนางวัชรา มีบุตร ๑ คน

นางเฉลิมศรี กัลยารัตน์

รศ.บัญชา กัลยารัตน์

๖.๓ นางเฉลิมศรี สมรสกับ รศ.บัญชา กัลยารัตน์ มีบุตรธิดา ๒ คนคือ

๖.๓.๑ ดร.กฤตกร กัลยารัตน์

๖.๓.๒ อ.พิพัฒน์ กัลยารัตน์ สมรสกับแพทย์หญิง กิ่งกาญจน์ มีธิดา ๒ คน

๗. นายเหมียง เสียชีวิตเมื่ออายุ ๒๕ ปี ด้วยโรคไข้กาฬ

๘. นายสัตวแพทย์ปลอด ชีระโชติ สมรสกับนางเต็มใจ มีบุตรธิดา ๕ คน คือ

๘.๑ นายสมศักดิ์ ชีระโชติ สมรสกับนางวัฒนาวดี มีธิดา ๑ คน คือ

๘.๑.๑ ทันตแพทย์หญิงวรลักษณ์ ชีระโชติ

๘.๒ นางสุพัตราสมรสกับนายสุธี กัณวเศรษฐ มีบุตร ๑ คน

๘.๒.๑ นายอภิชาติ กัณวเศรษฐ

๘.๓ นางมัลลิกา สมรสกับนายวีรพงษ์ ศรีพงษ์พันธุ์ มีบุตร ๑ คนคือ

๘.๓.๑ นายประเสริฐศักดิ์ ศรีพงษ์พันธุ์ สมรสกับทันตแพทย์หญิงกุลนันท์

๘.๔ นายประภาส ชีระโชติ สมรสกับนางประภาศรี มีธิดา ๑ คน

๘.๔.๑ นางสาวเพชรลดา ชีระโชติ

๘.๕ นายทรงพล ชีระโชติ สมรสกับนางสุภาภรณ์ มีธิดา ๑ คน

๘.๕.๑ นางสาวเก็จไพฑูรย์ ชีระโชติ

การอพยพย้ายถิ่นฐาน

พ.ศ.๒๔๔๕ คุณตาคงพาครอบครัว คือเมียและลูกๆ ซึ่งลูกคนแรกชื่อหุ่นอายุประมาณ ๓ ขวบ และลูกคนที่ ๒ ที่เพิ่งเกิด พร้อมด้วยญาติมิตร เดินทางมาหาหลักแหล่งการทำกินใหม่ โดยใช้เกวียน เป็นพาหนะ ระหว่างการเดินทางลูกที่เกิดใหม่ได้เสียชีวิตลง

พ.ศ. ๒๔๔๖ เดินทางมาถึงบ้านตะคร้อ (ปัจจุบันคือบ้านตะคร้อ ตำบลเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา) พบทำเลที่เหมาะสมแก่การตั้งรกรากทำมาหากิน มีป่าดงหลวงที่มีสัตว์นานาชนิด และทำเลที่เหมาะสมกับการทำนา จึงหยุดปักหลักสร้างที่พัก หักร้างถางพงทำไร่ทำนา

พ.ศ.๒๔๔๗ ลูกคนที่ ๓ ชื่อ แก้ว เกิด

พ.ศ.๒๔๔๘ ประจวบเหมาะตามคติของชาติพันธุ์โคราช โดยช่างที่ปรุงชื่อ พิมพ์ เป็นคนทืออพยพ มาด้วยกันจากบ้านหนองนา ลูกอีก ๕ คน คือ กำ ห่าน หงส์(อึ้ง) เหมียง และปลอด ได้เกิดที่บ้าน หลังนี้

การปรุงเรือนจะเริ่มจากการไปคัดเลือกไม้จากป่าโคกหลวง ซึ่งเป็นป่าใหญ่ต่อเนื่องไปจนถึง จตุรัส มีไม้ขนาดใหญ่และสัตว์ป่านานาชนิด ช่างปรุงเรือนจะคัดเลือกไม้มงคลในป่าตามคติของการ สร้างเรือน ทั้งชนิดของไม้ อายุไม้ขนาดและความสูงของไม้ ลักษณะไม้ไม่คดงอ ไม่มีตำไม้ เมื่อคัดเลือก ได้ตามต้องการแล้วจึงทำการตัดที่สำคัญขณะโค่นต้องไม่มีเสียงอัมมงคล เช่น เสียงร้อง เสียงโอดโอย

ป่าโคกหลวงอุดมสมบูรณ์มาก วันหนึ่งนางห่านไปพบไขนกกก็เก็บเอามาให้ไก่ฟัก ปรากฏว่าได้ ลูกนกยูง นกยูงตัวนี้เฝ้าบ้านให้อย่างดี เพราะจิตดีเก่ง

พ.ศ.๒๔๖๗ นายแก้วอายุ ๒๐ ปีครบบริบูรณ์ ในพิธีบวชมีการแห่หน้าด้วยช่างหลายเชือก ซึ่งจ้าง มาจากบ้านกะฮาดและบ้านค่าย จังหวัดชัยภูมิ ราคาตัวละ ๕-๖ บาท นาคและญาติจะขึ้นนั่งบนหลัง ช่าง พร้อมทั้งมโหรีปี่พาทย์ โดยช่างจะมาเทียบที่ชานบ้าน แล้วนำแห่จากบ้านตะคร้อไปยังหมู่บ้าน ต่างๆ ในละแวกนั้น ได้แก่บ้านห้วยเหนือ บ้านโนนตาล บ้านหมัน บ้านหนองมะนาว แล้วกลับมายัง บ้านตะคร้อ การแห่หน้าด้วยช่างนี้ นอกจากประชาชนในหมู่บ้านต่างๆจะได้ร่วมอนุโมทนาบุญแล้วยังได้ เล่นสนุกจากการเล่นม้ล่อช่าง คือคนที่ขี้ม้ล่อจะขี้ม้ล่อให้เข้าใกล้ช่างมากที่สุดสามารถกระตุกเอาเส้น ขนหางช่างติดมือมาได้จะได้รับรางวัล คนส่วนใหญ่จะเดินตามช่าง หนุ่มสาวมีโอกาสได้ใกล้ชิดกัน หลังจากบวชและสึกแล้ว นายแก้วได้ไปเป็นทหารช่าง ๒ ปี เมื่อออกจากทหาร ก็มาทำธุรกิจค้าข้าวโดยใช้รถไฟ ภายหลังต่อมาได้เป็นผู้ใหญ่บ้านและกำนันโดยลำดับ

ช่วงก่อนมีพระราชบัญญัตินามสกุลใช้ผู้คนทั่วไปจะตั้งสมณนามคุณตาคุณว่า **ตากองเศรษฐี** คู่กับ **ตีหรี่นาราย**

คุณตากองเป็นเศรษฐีเพราะความเป็นชาวนา มีที่นามากจากการสร้างนาด้วยสองมือ เมื่อมีที่นามาก ทำนาก็ได้ข้าวมาก ตัวช่วยที่สำคัญคือควาย ชาวนาที่จะเป็นเศรษฐีได้ต้องขยันมากๆ ความขยัน ของคุณตากองเป็นที่เล่าลือ เล่ากันว่าแม้ฝนไม่ตกไถนาไม่ได้ คุณตากองจะพาลูกขุดดินเอาเมล็ดข้าวเปลือก หยอดไว้ ฝนตกเมื่อไรก็ออกเมื่อนั้นคุณตากองจะฝึกลูกทุกคนทั้งลูกหญิงและลูกชายให้เป็นคนขยัน แข็งแกร่ง ได้ข้าวล้นยุ้ง เวลาจะตักข้าวในยุ้งต้องตักทางหน้าจั่ว คุณสมบัติข้อนี้คุณตากองได้มอบให้ลูก

โดยเฉพาะ นางหงส์(หรือ อึ่ง) ซึ่งอาศัยอยู่กับพ่อแม่ขณะที่พี่น้องๆแยกไปตั้งครอบครัว หลังจากที่คุณ ตาคงเสียชีวิตเมื่อพ.ศ. ๒๔๘๑นางอึ่งซึ่งครองตัวเป็นโสดได้บุกบั่นทำนาได้ข้าวล้นยุ้งทุกปี ไม่ให้ใครดูถูก ได้ จนเมื่อมีชายที่คู่ควรคือท่านมหาน้อย เปรียญธรรม ๔ ประโยค จากกรุงเทพฯคนบ้านพลกรัง มา ขอจึงแต่งงานในปี พ.ศ. ๒๔๘๔ ขณะอายุได้ ๒๙ ปี

ยังข้าวของคุณตาคงเป็นยุ้งขนาดใหญ่เสา ๑๒ ต้น ฎกรื้อไปโดยลูกหลานรุ่นที่ ๔

คุณตาคงเป็นเศรษฐีแต่ไม่เคยถูกโจรปล้น โจรในสมัยก่อนเมื่อจะปล้นบ้านใดจะประกาศให้ ทราบล่วงหน้า

คุณตาคงเป็นเศรษฐีชาวนามที่มีคุณธรรมช่วยทำนุบำรุงพระศาสนาทอดกฐินผ้าป่าไม่ขาด สร้างกุฏิไม้ใต้ถุนสูง ๒ ชั้น ถวายวัดตะคร้อ คนจีนที่เข้ามาทำมาหากินได้รับความช่วยเหลือจาก คุณตาคง จึงให้ความเคารพรักนับถือคุณตาคงมาก จนถึงชั้นลูกหลานก็ยังเคารพรักนับถือกันต่อมาถึง ปัจจุบัน

เมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัตินามสกุลซึ่งเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๕๖ คุณตาคงและลูกๆได้นามสกุลว่า **โชตินอก** เพราะขณะนั้น อยู่ในเขตการปกครองของอำเภอนอก (บัวใหญ่)

พ.ศ. ๒๔๘๓ กิ่ง คง ได้แยกการปกครองออกจากอำเภอบัวใหญ่ และพัฒนามาเป็นอำเภอคง ในปัจจุบัน

เนื่องจากนามสกุล **โชตินอก** มีคนมาขอใช้ร่วมจำนวนมากทั้งๆที่ไม่ใช่สายเลือดเดียวกันเพราะ ความศรัทธาและความเชื่อมั่นในคุณตาคง

ลูกชายคนเล็กชื่อปลอด เมื่อเรียนจบสัตวแพทย์ ได้ไปเป็นสัตวแพทย์ที่จังหวัดเลย จึงขอ เปลี่ยนนามสกุลเป็น **ธีระโชติ** เมื่อพ.ศ.๒๔๘๘ ลูกหลานของคุณตาคงทุกคนจึงเปลี่ยนตามเป็น**ธีระโชติ**

วาระสุดท้ายของชีวิต

คุณตาคงทำงานหนักตลอดชีวิตตั้งแต่วัยหนุ่มเพื่อลงหลักปักฐานสร้างบ้านแปลงนา ให้เป็น มรดกแก่ลูกหลานได้สืบทอดมาถึงปัจจุบัน ได้ล้มป่วยและเสียชีวิตที่บ้านหลังนี้เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน พ.ศ.๒๔๘๑ ขณะอายุได้ ๖๑ ปี หลังจากคุณตาคงเสียชีวิต คุณยายพุ่มก็ตาเสียทั้งสองข้างแต่ก็สามารถ ดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยความสุข เป็นเสาหลักให้ลูกหลาน โดยเฉพาะลูกของนางอึ่งที่กำพร้าพ่อเพราะท่าน มหาน้อยเสียชีวิต เมื่อพ.ศ. ๒๔๙๔ ขณะที่เฉลิมศรี ลูกคนเล็กของนางอึ่งอายุเพียง ๓ ปี คุณยายพุ่มอยู่กับ ลูกหลานมาจนถึงวัยชรา จึงล้มป่วยและเสียชีวิตเมื่อวันอาทิตย์ที่ ๙ มกราคม พ.ศ.๒๕๐๔ ที่บ้านหลัง นี้เช่นกัน ขณะอายุได้ ๘๔ ปี ห่างจากคุณตาคง ๒๓ ปี

ปิดฉากชีวิตของคู่สร้าง ที่ผ่านร้อนผ่านหนาว ผ่านสุขผ่านทุกข์ และโลกธรรมทั้งแปดทั้งบ้าน
หลังนี้ไว้เป็นสมบัติของโลก ให้ลูกหลานได้เรียนรู้ถึงจิตวิญญาณและภูมิปัญญาในอดีต เป็นภูมิปัญญาอัน
บริสุทธิ์ของชาวนาโคราช

นับจากวันปรุ่งถึงวันนี้ บ้านหลังนี้อายุได้ ๑๑๑ ปี

ผู้อาศัยในบ้านหลังนี้

รุ่นที่ ๑ คุณตาคง โชตินอก คุณยายพุ่ม ธีระโชติ(สกุลเดิม โชตินอก) และลูกๆ

รุ่นที่ ๒ คุณพ้อมหาน้อย คุณแม่เอ็ง ถนอมพล และลูกๆ

รุ่นที่ ๓ นายอั้น นางพิกุล ศิริวัฒน์ และลูกๆ

รุ่นที่ ๔ นายอนันต์ นางปาริชาติ ศิริวัฒน์ และลูกๆ

จ.สอ.บุญรอด นางพิรุณ พจนปริญญา

ผู้ให้ข้อมูล

๑. จ.สอ.บุญรอด พจนปริญญา อายุ ๘๗ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๑๐๓/๑๔ บ้านเขาเสด็จ ต. หนอง
สาหร่าย อ.ปากช่อง จ. นครราชสีมา สัมภาษณ์เมื่อ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๙

๒. นางพิรุณ พจนปริญญา อายุ ๘๔ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๑๐๓/๑๔ บ้านเขาเสด็จ ต. หนอง
สาหร่าย อ.ปากช่อง จ. นครราชสีมา สัมภาษณ์เมื่อ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๙

๓. นางเฉลิมศรี กัลยรัตน์ อายุ ๖๘ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๑๔๓/๓๙ ถนนสุนทรารายณ์ ต.ใน
เมือง อ.เมือง จ.นครราชสีมา สัมภาษณ์เมื่อ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๙

๑.๓ ศูนย์วัฒนธรรมเฉลิมราช มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายาฯ
ทรงเปิด “อาคารยุพราชเบญจมงคล” มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
และทรงทอดพระเนตรนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

๑.๓.๑ ประวัติความเป็นมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ได้จัดสร้าง “นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมศานุวงศ์” เนื่องด้วยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระมหากรุณาธิคุณอันประเสริฐยิ่งแก่ประเทศไทย ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจนานัปการเพื่อสร้างความผาสุกอย่างยั่งยืนให้กับอาณาประชาราษฎร์ โดยชาวมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ต่างสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ที่ทรงแผ่พระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อมตั้งแต่เมื่อครั้งยังเป็นวิทยาลัยครูนครราชสีมาจวบจนถึงปัจจุบัน

และอีกวาระสำคัญประการหนึ่งสืบเนื่องมาจากในวโรกาสที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ ๕ รอบ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาต่างสำนึกในน้ำพระทัยเมตตาเป็นที่ยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่พระองค์ท่านโปรดเกล้าฯ เสด็จพระราชดำเนินพระราชทานปริญญาบัตรและพระราชโองวาท แก่บัณฑิตผู้จบการศึกษาทั่วประเทศมาโดยมิได้ว่างเว้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ จนถึงปัจจุบัน นำมาซึ่งความปลื้มปิติอย่างหาที่สุดมิได้ และยังได้รับพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นอีกครั้งหนึ่ง เนื่องในการเสด็จพระราชดำเนินมา ทรงเปิด “อาคารยุพราชเบญจมงคล” วันที่ ๓๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ มหาวิทยาลัยจึงได้จัดสร้างนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ เพื่อเผยแพร่พระราชกรณียกิจและพระเกียรติคุณ ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งในส่วนที่ ๑ ของการพัฒนาศูนย์วัฒนธรรมเฉลิมราชมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาอีกประการหนึ่งด้วย

การสำรวจสถานที่ดำเนินการก่อสร้าง

การประชุมติดตามความคืบหน้างานออกแบบ และงานก่อสร้าง

การติดตามการก่อสร้าง

๑.๓.๒ วัตถุประสงค์แสดง มีรายละเอียดดังนี้

โบราณวัตถุ

- พระปรมาภิไธยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และพระนามาภิไธย สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เมื่อครั้งทรงเสด็จพระราชดำเนินวิทยาลัยครูนครราชสีมาปี ๒๕๐๗

งานประติมากรรม

- พระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ครึ่งพระองค์
- พระรูปสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ครึ่งพระองค์

งานจิตรกรรม

- พระบรมสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฉลองพระองค์ชุดทหารมหาดเล็ก เต็มพระองค์ ขนาดเท่าพระองค์จริง
- พระบรมสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ขณะทรงงาน
- พระบรมสาทิสลักษณ์พระราชกรณียกิจพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
- พระบรมสาทิสลักษณ์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงฉลองพระองค์สูทสีกรมท่า ครึ่งพระองค์
- พระสาทิสลักษณ์ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายา ในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
- พระราชกรณียกิจสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

งานตกแต่ง

- การออกแบบและการตกแต่งแสดงให้เห็นเอกลักษณ์พื้นถิ่นของชาวจังหวัดนครราชสีมา และชาวอีสาน ด้วยวัสดุธรรมชาติและเลียนแบบธรรมชาติเพื่อความคงทนถาวร
- การให้สี ใช้สีเหลืองเป็นสีหลัก อันเป็นสีประจำพระชนมวารพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

วัตถุจำลอง

- ถ้วยรางวัลพระราชทานการอ่านดีฯ ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- ถ้วยรางวัลพระราชทานการเข้ารับปริญญา ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๑.๓.๓ สถานการณ์ปัจจุบัน

ศูนย์วัฒนธรรมเฉลิมราช มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ตั้งอยู่ ณ อาคารยุพราชเบญจมงคล หรืออาคาร ๓๑ เป็นสถานที่บอกเล่าเรื่องราวความเป็นมาของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โดยสภาพพื้นที่ในปัจจุบันมีความสมบูรณ์เนื่องจากการดูแลเป็นอย่างดี โดยในลักษณะการขอเข้าชมต้องแจ้งล่วงหน้าก่อนไม่น้อยกว่า ๓ วันทำการเท่านั้น

สำนักศิลปะและวัฒนธรรมมีแผนในการปรับปรุง หรือเพิ่มเติมรายละเอียด เพื่อให้รองรับต่อการพัฒนาเป็น “หอจดหมายเหตุแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา” ในอนาคต

๑.๔ ศูนย์การเรียนรู้ท้องถิ่น สมัยก่อนประวัติศาสตร์ แหล่งโบราณคดีบ้านโนนวัต

๑.๔.๑ ประวัติความเป็นมา

แหล่งโบราณคดีบ้านโนนวัต เป็นแหล่งโบราณที่มีหลุมขุดค้นทางโบราณคดีที่ใหญ่ที่สุด และมีความต่อเนื่องทางวัฒนธรรมที่ยาวนานที่สุดในประเทศไทย ณ เวลานี้ ค้นพบหลักฐานทางโบราณคดีตั้งแต่ยุคหินใหม่ สัริด เหล็ก เรื่อยมากระทั่งยุคปัจจุบัน กว่า ๒๐๐ ชั่วอายุคน ตัวแหล่งขุดค้นตั้งอยู่ในเขตตำบลพลสงคราม อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ภายในได้มีขุดพบหลุมศพ กระจุกมนุษย์ เครื่องประดับ และเครื่องปั้นดินเผาหลายชนิด ซึ่งมีอายุใกล้เคียงกับแหล่งโบราณคดีบ้านเชียงที่จังหวัดอุดรธานี คือ ประมาณ ๔,๕๐๐ ปี และในอนาคตจะมีการสนับสนุนให้ขึ้นทะเบียนมรดกโลกอีกด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โดย สำนักศิลปะและวัฒนธรรม ได้ให้ความช่วยเหลือชุมชน ในการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้สมัยก่อนประวัติศาสตร์ แหล่งอารยธรรมบ้านโนนวัต โดยได้ดำเนินโครงการวิจัยเพื่อพัฒนา “ศูนย์การเรียนรู้ท้องถิ่น สมัยก่อนประวัติศาสตร์ แหล่งอารยธรรมบ้านโนนวัต” เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ท้องถิ่น และแสวงหาคำปรึกษาของชุมชนเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีอาจารย์ทวี วัชรเกียรติศักดิ์ เป็นหัวหน้าคณะนักวิจัย ได้กระบวนการพัฒนาโดยใช้แนวคิดทางการจัดการสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ พร้อมกับเตรียมความพร้อมให้ชุมชน ตั้งรับกับความเจริญที่กำลังเคลื่อนตัวมาพร้อมกับศูนย์การเรียนรู้ โดยเน้นการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานไว้

ผลการวิจัยดังกล่าวได้นำสู่การจัดสร้างอาคารชั่วคราว ศูนย์การเรียนรู้ท้องถิ่น สมัยก่อนประวัติศาสตร์ แหล่งอารยธรรมบ้านโนนวัต จัดแสดงนิทรรศการความรู้ด้านโบราณคดี พร้อมกับ องค์ความรู้เพื่อพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่น ด้วยความร่วมมือแรงรวมใจกันของภาคีพัฒนาและชุมชน บ้านโนนวัต บนพื้นที่ศาลาประชาคม ด้วยความมุ่งหวังที่จะให้เกิดเป็นรูปธรรมของแหล่งเรียนรู้ เพื่อการศึกษาท้องถิ่น พัฒนาสู่การจัดสร้างอาคารถาวรบนพื้นที่ที่ชุมชนจัดเตรียมไว้แล้ว

พิธีเปิดและส่งมอบอาคารชั่วคราว ศูนย์การเรียนรู้ท้องถิ่น สมัยก่อนประวัติศาสตร์ แหล่งอารยธรรมบ้านโนนวัต

๒๔ ก.ย. ๒๕๕๒

ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ความสำเร็จดังกล่าวนำมาสู่การดำเนินการเสนอขอการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาล โดย สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดนครราชสีมา องค์การบริหารส่วนตำบลพลสงคราม ชุมชนบ้านโนนวัต และมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โดยมีแผนที่จะทำการก่อสร้างในพื้นที่หลุมขุดค้นเดิม คือ พื้นที่ของนางวอย แก้วกลาง ซึ่งได้บริจาคไว้เมื่อครั้งทำการประชาคมภาคีการพัฒนาในท้องถิ่นเอง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลพลสงคราม เจ้าคณะตำบลพลสงคราม เจ้าอาวาสวัดมะรุ้ม ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาและประถมศึกษาในพื้นที่ และประชาชนในบ้านโนนวัตทั้งหมด จนเกิดความเชื่อมั่นให้กับทุกภาคส่วนที่เข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาแผนปฏิบัติการด้านต่างๆ ขึ้นต่อไป

หลังจากแรงผลักดันที่ฝ่ายได้กระตุ้นให้ก่อเกิด จังหวัดนครราชสีมา ได้อนุมัติงบประมาณ
ในโครงการลงทุนภายใต้ปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง ๒๕๕๕ และเริ่มเปิดให้บริการอย่างไม่เป็นทางการ
เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๕๖

ศูนย์การเรียนรู้ท้องถิ่น สมัยก่อนประวัติศาสตร์ แหล่งโบราณคดีบ้านโนนวัต

๑.๔.๒ สถานการณ์ปัจจุบัน

ศูนย์การเรียนรู้ท้องถิ่น สมัยก่อนประวัติศาสตร์ แหล่งโบราณคดีบ้านโนนวัต ในปัจจุบัน
อยู่ในการดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลพลสงคราม ส่วนบทบาทของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ยังคงเป็นพี่เลี้ยงในการดำเนินการด้านต่างๆ ทั้งในด้านการ
ประชาสัมพันธ์ การบริหารศูนย์การเรียนรู้ รวมถึงการส่งเสริมให้ศูนย์การเรียนรู้เกิดความยั่งยืน
และในฐานะของหน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมาที่จะ
ส่งเสริมในด้านการดูแลให้แหล่งโบราณคดีบ้านโนนวัตคงความสมบูรณ์ทั้งในด้านสิ่งแวดล้อมและในเชิง
ประวัติศาสตร์และโบราณคดี